

(1)

(N° 117)

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 19 FÉVRIER 1908.

Projet de loi portant modification des articles 153 du Code électoral
et 4 de la loi du 22 avril 1898 (*).

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (2), PAR M. MABILLE.

MESSIEURS,

Ce projet de loi n'est que la généralisation du principe de la loi du 27 avril 1904.

Il semble bien que tout le monde s'accorde à reconnaître que la coïncidence d'un jour d'élection et de la fête de la Pentecôte offre des inconvénients.

Deux fois seulement dans l'année — à Pâques et à la Pentecôte — se présente l'heureuse circonstance de deux jours fériés qui se suivent. A tous ceux que les nécessités de la vie retiennent à la tâche pendant toute la semaine, ces époques apparaissent comme des haltes, vivement désirées, pendant lesquelles il est permis de jouir d'un repos bien mérité.

C'est alors, à la Pentecôte surtout, que dans nombre de ménages modestes et laborieux, on a fixé, dès longtemps, la visite aux parents et aux amis éloignés, le voyage à la côte ou à la grande ville, l'excursion à la campagne où l'on trouvera la nature dans tout son éclat printanier, et d'où l'on reviendra avec des brassées de fleurs qui prolongeront, de quelques jours, le charme des promenades champêtres.

Ce sont là des traditions et des habitudes auxquelles il faut se garder de

(1) Projet de loi, n° 108.

(2) La Commission, présidée par M. NERINCK, était composée de MM. BERLOZ, COLBERT DELPORTE, DE GHELLINCK D'ELSEGHEN, MABILLE et STANDAERT.

porter atteinte, de même qu'il faut avoir égard aussi aux intérêts de ceux qui doivent profiter de tous ces déplacements, et dont le commerce est le bénéficiaire des économies qu'on s'impose gaiement sur tous les points du pays.

C'est à quoi avait songé notre honorable collègue, M. Buyl, lorsqu'il déposa, il y a quatre ans, une proposition de loi qui aboutit à faire reculer, de huit jours, les élections législatives de 1904.

Cette année, ce sont les élections provinciales qui doivent coïncider avec la fête de la Pentecôte. De là, des réclamations qui se sont produites de divers côtés, et des appels au Gouvernement ou aux Membres de la Législature, pour assurer, cette fois encore, la liberté d'aller et d'excursionner pendant ces jours fériés.

Au lieu de faire, à cette occasion, une loi de circonstance, il a paru préférable d'établir des règles définitives, qui suppriment désormais les coïncidences fâcheuses, et qui ne laissent plus nos concitoyens dans une incertitude gênante jusqu'à la veille des élections.

Done, désormais, lorsque la date des élections législatives ou des élections provinciales serait aussi celle de la Pentecôte, elles seraient remises au dimanche suivant. En outre, en vue d'assurer toujours un délai de quinze jours entre les élections législatives et les élections provinciales, celles-ci seraient retardées de huit jours, dans le cas exceptionnel où celles-là n'auraient eu lieu que le dimanche précédent.

Il est bien évident que cette solution ne préjugerait, d'aucune façon, la question de savoir s'il convient de fixer définitivement, au mois d'octobre, les élections législatives.

Cette modification plus profonde de notre loi électorale fait l'objet d'une proposition dont l'examen serait sans utilité pratique, à ce moment où la campagne électorale est presque ouverte. Il n'est plus temps de songer à retarder l'heure de la bataille quand les champions des camps opposés sont désignés, quand les alliances sont conclues, et lorsque déjà, dans la presse et dans les réunions publiques, on assiste à des combats d'avant-postes.

En attendant, l'adoption du projet de loi présenterait des avantages, immédiatement appréciables, que l'exposé des motifs de la proposition de 1904 indiquait fort exactement.

Ainsi il sera donné satisfaction aux vœux très légitimes exprimés de toutes parts : le monde où l'on travaille sera assuré d'un délassement auquel il a droit; le monde où l'on trafique conservera la perspective de profits appréciables; le monde où l'on s'amuse, lui-même, ne sera pas insensible à deux jours de liberté pour ses touristes, pour ses villégiaturistes et pour ses amateurs de tous les sports.

Nous pouvons ajouter, documents en mains, que la mesure proposée sera particulièrement bien accueillie par ceux qu'intéresse une institution que l'on s'étonne de voir fleurir au pays de la pierre, — et qui, tous les ans le lundi de la Pentecôte, vont goûter ses bienfaits. L'existence de l'Œuvre serait compromise si, comme le dit sa Présidente, dans une communication faite à la Commission spéciale, « nos compatriotes, ensiévrés par les luttes » électorales de la veille, ne pouvaient assister, avec le calme qui sied en

» pareille circonstance, à des festivités de qui nous attendons, depuis des
» années, le couronnement de nos efforts. »

Aussi, c'est d'un avis unanime que la Commission propose à la Chambre de voter le projet de loi.

Le Rapporteur,
LÉON MABILLE.

Le Président,
E. NERINCX.

(4)

(1)

(Nr 147)

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 19 FEBRUARI 1908.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 153 van het Kieswetboek
en van artikel 4 der wet van 22 April 1898 (1).

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (2) UITGEBRACHT DOOR DEN HEER MABILLE.

MIJNE HEEREN,

Dit wetsontwerp is enkel de uitgebreide toepassing van het beginsel dat tot grondslag dient aan de wet van 27 April 1904.

Eenieder schijnt het er over eens, dat het samenvallen van een verkiezingsdag met het Pinksterfeest nadeelen heeft.

Slechts tweemaal in het jaar — op Paschen en op Pinksteren — staat men tegenover dit gelukkig samentreffen, dat twee feestdagen op elkaar volgen. Voor al degenen, die gedurende eene gansche week aan den arbeid gekluisterd zijn, worden zij eene zeer verlangde gelegenheid om zich wat te verblijven.

't Is dan, vooral op Pinksteren, dat een aantal gezinnen het lang verbeide uur zien aanbreken waarop zij het sedert weken en weken bepaald bezoek aan verwijderde bloedverwanten en vrienden afleggen; waarop zij ondernemen een reisje naar de kust of naar de grote Stad, een uitstapje naar buiten, waar de natuur zich in al haar lentepracht ontvouwt en van waar zij terugkomen met eene heele vracht bloemen, die hen eenige dagen langer onder den indruk van al het genotene laten.

Dat zijn overleveringen en gewoonten die men moet eerbiedigen, evenals

(1) Wetsontwerp, nr 108.

(2) De Commissie, hebbende tot voorzitter den heer NERINCKX, was samengesteld uit de heeren BERLOZ, COLAERT, DELPORTE, DE GHELLINCK D'ELSEGHEM, MABILLE en STANDAERT.

er behoort te worden gelet op de belangen van hen die uit deze beweging en verplaatsing voordeel moeten trekken, wier handel baat vindt bij de penningen die men in alle oorden des lands blijmoedig heeft vergaard en gespaard.

Aan dat alles had onze achtbare collega, de heer Buyl, gedacht, toen hij, nu vier jaar geleden, een wetsvoorstel indiende tengevolge van hetwelk de verkiezingen voor de welgevende Kamers in 1904 acht dagen later plaats hadden.

Dit jaar moeten de verkiezingen voor de provincie samenvallen met het Pinksterfeest. Van verschillende kanten zijn dan ook klachten opgerezien en aan de Regeering of aan de leden der wetgeving werd herhaaldelijk gevraagd dat men ook ditmaal de Belgen volle vrijheid zou laten om op de bedoelde feestdagen groote wandelingen en pleziertochtjes te doen.

In stede van eene wet uitsluitend voor dit geval te maken, heeft men het verkieslijk geacht vaste regels aan te nemen, zoodat er voortaan geen spijtig samentreffen meer bestaat en onze medeburgers niet in eene hinderlijke onzekerheid verkeeren tot kort vóór de verkiezing.

Wanneer dus, in de toekomst, de datum van de verkiezingen voor de Kamers of voor de provincie mochten samenvallen met Pinksterdag, zouden zij worden verschoven tot den daaropvolgenden Zondag. Daarenboven, willende altijd een termijn van veertien dagen laten tusschen de verkiezingen voor de Kamers en die voor de provincie, zouden deze laatste acht dagen later geschieden voor het uitzonderlijk geval dat tot eerstgenoemde slechts den vorigen Zondag zou zijn overgegaan. Het spreekt van zelf dat deze oplossing de kwestie, of het niet zou passen de verkiezingen voor de Kamers eens en voor al in October te doen plaats hebben, geheel onbeslist laat.

Deze meer ingrijpende wijziging van onze kieswet wordt opgeworpen in een voorstel, waarvan het onderzoek geen practisch nut zou opleveren op een oogenblik dat de kiesbeweging bijna is begonnen. Er valt niet aan te denken, het uur van den strijd te verdagen, wanneer de kampioenen van de tegenover elkaar staande legerscharen zijn aangewezen, wanneer de verbonden zijn gesloten, wanneer reeds, in de pers en op de openbare vergaderingen, de voorpostengevechten aan den gang zijn.

De aanneming van dit wetsontwerp zou inmiddels gepaard gaan met onmiddellijk te waardeeren voordeelen, in de toelichting van het voorstel van 1904 zeer nauwkeurig samengevat.

Zoo zal voldoening worden gegeven aan zeer billijke wenschen, die van alle kanten opgingen; zij, die werken, zullen van hunne drukten kunnen uitrusten, wat zij als een recht beschouwen; zij, die handel drijven, zullen de hoop behouden eene niet te misprijzen winst te verwesenlijken; zij zelf, die enkel op genoegens verzot zijn, zullen niet ongaarne beschikken over twee dagen vrijheid om te gaan toeren, rondreizen, of zich over te leveren aan allerlei sportliefshebberijen, indien ze daartoe lust gevoelen.

Steunende op stukken die in ons bezit zijn, mogen wij er bijvoegen dat de voorgestelde maatregel vooral bijval zal vinden bij degenen, die zijn ingenomen met eene instelling welke men verbaasd is te zien bloeien in het land van den kouden steen en elk jaar, op Pinkstermaandag, die genugten gaan smaken. Het bestaan van de onderneming zou gevaar loopen, indien,

zoals de Voorzitster het zegt in eene mededeeling gedaan aan de bijzondere Commissie : « onze stadgenooten, nog onder den indruk der verkiezingskoorts, niet met de kalmte, bij soortgelijke omstandigheid vereischt, feestelijkheden konden bijwonen van welke wij, sedert jaren, de bekroning van onze pogingen verwachten. »

Ook besloten de leden van de Commissie eenparig aan de Kamer voor te stellen het wetontwerp goed te keuren.

De Verstaggerver,
Léon MABILLE.

De Voorzitter,
E. NERINCX.